

Palosuojelurahaston vuoden 2015 erityisavustusten ensimmäinen hakukierros

Palosuojelurahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto, josta voidaan myöntää harkinnanvaraisesti valtionavustuksia. Palosuojelurahaston toiminta perustuu palosuojelurahastolakiin (306/2003) ja valtioneuvoston asetukseen palosuojelurahastosta (625/2003). Palosuojelurahastolain 1 §:n mukaan tulipalojen ehkäisyn ja pelastustoiminnan edistämiseksi on Suomessa olevasta palovakuutetusta kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta vuosittain suoritettava palosuojelumaksu. Palosuojelurahasto on sisäasiainministeriön hoidossa ja valvonnassa ja sen hallinnosta sekä talouden ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii rahaston hallitus.

Palosuojelurahastosta voidaan myöntää lain tarkoituksen toteuttamiseksi rahaston varojen ja vuosittaisen käyttösuunnitelman puitteissa **yleis- tai erityisavustuksia**. Palosuojelurahastosta myönnettäviin avustuksiin sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään ja rahasto toimii näissä avustuksissa valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena.

Avustuksen myöntämisen yleisenä edellytyksenä on, että

- 1) tarkoitus, johon avustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä;
- 2) avustuksen myöntäminen on perusteltua avustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta;
- 3) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan saama muu julkinen tuki sekä avustuksen kohteena olevan hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen; sekä
- 4) avustuksen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Avustuksen myöntämisen **erityisenä edellytyksenä** on, että avustettava toiminta tai hanke kohdistuu tulipalojen ehkäisyyn tai pelastustoimintaan ja sen harkitaan edistävän riittävästi niitä.

Avustuksen hakijan tulee hakemuksen yhteydessä antaa Palosuojelurahastolle oikeat ja riittävät tiedot avustuksen käyttötarkoituksesta sekä niistä muista seikoista, joita Palosuojelurahasto tarvitsee hakemuksen ratkaisemiseksi.

Erityisavustushakemusten vaikuttavuutta arvioidessaan Palosuojelurahaston hallitus huomioi erityisesti sellaiset hankkeet, jotka kohdistuvat pelastustoimen tutkimusohjelman mukaisiin sellaisiin tutkimusteemoihin, jotka kohdistuvat tulipalojen ehkäisemisen ja pelastustoiminnan edistämiseen.

Jos valtionavustus myönnetään käytettäväksi valtionavustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen, valtionavustuksen saajan on tehtävä sopimus valtionavustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista toimintaa tai hanketta toteuttavan kanssa.

Palosuojelurahasto ei avusta toimintaa, jonka tarkoituksena on olennaisilta osin hakijan oma edunvalvonta.

Palosuojelurahasto julistaa valtionavustuslain 9 §:n nojalla ja tarkoituksessa haettavaksi vuoden 2015 aikana käynnistyviin hankkeisiin kohdistuvat erityisavustukset sekä henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetut apurahat ja stipendit (vuoden 2015 ensimmäinen hakukierros):

1. Tulipalojen ehkäisemisen ja pelastustoiminnan edistämiseksi tarkoitetut erityisavustukset

- Erityisavustus voidaan myöntää **oppimateriaalin tuotantoon ja hankintaan, tietojenkäsittelyn kehittämiseen ja laitteiden hankintaan, kokeilu-, käynnistämisen-, tutkimus- ja kehittämistoimintaan, valistukseen ja neuvontaan sekä standardisointiin.**
- Erityisesti rahasto toivoo hankehakemuksia, jotka
 - tukevat pelastustoimen strategisten päämäärien toteuttamista
 - levittävät tai jalkauttavat kansainvälisiä, kansallisia ja paikallisia hyviä käytäntöjä
 - ovat pelastustoimen tutkimusohjelman tutkimusteemojen mukaisia tutkimushankkeita
 - liittyvät valtakunnallisiin kehittämiskokonaisuuksiin
 - liittyvät turvallisuusviestinnän valtakunnallisiin toimenpiteisiin, joilla pyritään vaikuttamaan mm. erityisryhmien ja asuntojen palo- ja poistumisturvallisuuteen, paloturvallisuusasenteisiin, paloturvallisuuteen sekä palotutkimuksen hyödyntämiseen tulipaloista oppimisessa ja valistuksen kohdentamisessa
 - kehittävät pelastusalan toimijoiden välistä vaikuttavaa yhteistyötä.
- Pelastusalan järjestölle tai muulle vastaavalle yhteisölle erityisavustus voidaan myöntää myös muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen. Erityisavustusta ei myönnetä sellaiseen hankkeeseen tai toimintaan, johon kohdistuu yleisavustus.
- Erityisavustuksen suuruus voi olla **enintään 50 prosenttia hyväksyttävistä kuluista**, ellei Palosuojelurahaston hallitus avustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi erityisen painavista syistä muuta päättä.
- Erityisavustukseen oikeuttavina **hyväksyttävänä kuluina ei pidetä** liiketoiminnan menoja, lainojen lyhennyksiä eikä muita kuin välittömästi tuettavasta toiminnasta aiheutuvia hallintomenoja. Hyväksyttävänä kuluina ei pidetä myöskään poistoja, arvovähennyksiä, varauksia tai muita laskennallisia eriä, jotka eivät perustu toteutuneisiin kuluihin. Hyväksyttävistä kuluista vähennetään samaan tarkoitukseen myönnettyt muut julkiset avustukset.
- **Hakemuksesta tulee aina käydä ilmi** hankkeen toteuttaja, vastuhenkilö ja organisointi, avustuksen käyttötarkoitus (hankkeen kuvaus ja aikataulu) sekä hankkeen kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma hakemuslomakkeen erittelyn ja täyttöohjeen mukaisesti.
- Hakemukseen tulee **aina** myös liittää **erillinen tutkimus- tai työsuunnitelma, joka saa olla korkeintaan 10 sivun laajuinen.** Varsinaisia tutkimusraportteja ei liitetä hakemukseen.
- Hakemukseen tulee liittää lisäksi **tarkennettu taloussuunnitelma, mikäli hankkeella on useita rahoittajia, merkittäviä tuloja ja/tai hanke on monialainen** (vain osa hankkeesta kohdistuu PsrL 1 ja 14 mukaisiin tarkoituksiin).
- Hakemuksessa tulee olla **selvitys hankkeen vaikuttavuudesta** (tavoitteet, suunnitellut tulokset tai tuotokset sekä tuloksien hyöty ja sovellettavuus tulipalojen ehkäisyn tai pelastustoiminnan edistämisen kannalta), vaikuttavuuden mittaamisesta ja arvioimisesta sekä hankkeen tulosten julkaisemisesta, tiedottamisesta ja hyödyntämisestä pelastustoimen alalla.

- **Mikäli kyseessä on tutkimukseen ja kehittämiseen tai valistukseen ja neuvontaan liittyvä hanke, tulee hankehakemukseen sisällyttää suunnitelma hankkeen vaikuttavuusarvioinnin toteutuksesta sekä mahdolliset ulkopuolisen vaikuttavuusarvioinnin kustannukset. Vaikuttavuusarvioinnin toteutukseen voidaan varata 5-10 % hankkeen kokonaiskustannuksista.**
- Hallitus voi **hakijan pyynnöstä** päättää, että avustuksesta **maksetaan ennakkoa**, jos se on avustuksen käytön kannalta perusteltua sekä sen käytön valvonnan kannalta tarkoituksenmukaista. Ennakkoa ei kuitenkaan voida myöntää mikäli hakija ei ole sitä hakemuslomakkeella ilmoittanut hakevansa tai perustellut sen tarpeellisuutta. Pääsääntöisesti ennakkoa ei myönnetä enempää kuin 35 % koko avustuksesta.
- Hakemuksessa tulee tarvittaessa olla myös selvitys
 - palosuojelurahastolain 17.1 §:ssä tarkoitetuista erityisen painavista syistä, mikäli haettava avustus ylittää 50 prosenttia hyväksyttävistä kuluista;
 - sellaisista toiminnoista, hankkeista tai tapahtumista, joihin hakija on saanut tai hakenut yleisavustusta Palosuojelurahastosta ja niiden huomioonottamisesta haettavaan erityisavustukseen;
 - erityisen painaviin syihin perustuvista poikkeuksista tulosten tai tuotosten vapaalle ja maksuttomalle saatavuudelle pelastushallinnon viranomaisille.
- Palosuojelurahaston tuella rahoitetun hankkeen tulosten tai tuotosten tulee ilman erityisen painavia syitä olla **pelastustoimen viranomaisten vapaasti saatavissa ja hyödynnettävissä**. Ne on luovutettava käytettäväksi maksutta tai enintään omakustannushintaan, jossa Palosuojelurahaston avustus on huomioitu täysimääräisesti.
- Oppimateriaali- ja muissa julkaisuhankkeissa tulee lisäksi olla **selvitys tekijänoikeuksista, julkaisijasta, julkaisutavasta ja julkaisun myyntihinnasta**. Palosuojelurahaston tuella rahoitetun julkaisun mahdollinen myyntihinta otetaan huomioon hankkeesta saatavana tulona. Myyntihinta tulee määrittää siten, että se ei johda liiketaloudellisen myyntivoiton hankkimiseen.

2. Henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetut apurahat ja stipendit

Palosuojelurahastosta voidaan myöntää erityisavustuksena myös apurahoja hakijan henkilökohtaiseen käyttöön tai hankkeeseen, kuten tutkimus- tai kirjoitustyöhön ja opintomatkaan sekä stipendejä.

- **Apuraha voidaan myöntää vielä toteuttamattomaan hankkeeseen** ja sen suuruus perustuu hyväksyttäviin kokonaiskustannuksiin. Apurahojen suuruus määräytyy työn laajuuden ja kiinteän kuukausikorvauksen (2 200€/kk) perusteella. Apurahan saajan tulee ottaa itselleen MYEL-eläkevakuutus, mikäli apuraha on myönnetty yhdenjaksoisesti vähintään neljän kuukauden ajalle. Lisätietoja apurahansaajan eläkevakuutuksesta internetsivuilta www.mela.fi.
- Henkilökohtaista apurahaa koskevassa hakemuksessa tulee esittää soveltuvin osin vastaavat tiedot ja selvitykset kuin mitä edellä on erityisavustuksen kohdalla mainittu ja sen myöntäminen perustuu vastaaviin yleisiin ja erityisiin edellytyksiin.
- **Stipendi voidaan myöntää kannustuspalkkiona jälkikäteen** jo toteutettuun hankkeeseen. Stipendi voidaan myöntää tunnustuspalkintona myös perustutkintoon sisältyvästä valmiista työstä oppilaitoksen tai muun yhteisön hakemuksesta. Stipendin suuruudesta päättää Palosuojelurahaston hallitus harkintansa mukaan.

- **Erityisenä edellytyksenä** henkilökohtaisen apurahan ja stipendin myöntämiseksi on lisäksi, että hakijan saamaa tietoa voidaan käyttää hyödyksi laajemmin kuin vain hänen omassa työssään tai työyhteisössään.
- Palosuojelurahasto **ei myönnä** apurahoja ja stipendejä pro gradutöiden, diplomitöiden, ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden tai muiden **perustutkintoon sisältyvien opinnäytetöiden tekemiseen**. Apurahoja ja stipendejä ei myöskään myönnetä koulutukseen, jossa hakijan tavoitteena on pätevyitä vain henkilökohtaisesti omassa työssään tai oman työyhteisönsä hyödyksi.

Erityisavustusten hakeminen

- Useita pelastuslaitoksia koskevissa hankkeissa tulee pyytää pelastuslaitosten kumppanuusverkostolta lausunto ennen hankehakemuksen lähettämistä rahastolle. Alueellisissa investointihankkeissa tulee pyytää oman pelastuslaitoksen lausunto.
- Avustusta haetaan sähköisillä lomakkeilla ja niihin liittyvillä liitelomakkeilla. Vapaamuotoisia hakemuksia ei käsitellä. Lomakkeet ja niiden täyttöohjeet löytyvät Palosuojelurahaston internetsivuilta osoitteesta **www.psr.fi/erityisavustukset**.
- **Lomakkeet täytetään ja tallennetaan sähköisesti (doc- tai pdf -tiedostona) ja toimitetaan liitteineen sähköpostitse Palosuojelurahastoon osoitteella psr@intermin.fi 31. joulukuuta 2014 virka-ajan päättymiseen (16.15) mennessä.** Allekirjoitettua hakemuslomaketta ei tarvitse lähettää.
- **Huom!** Myös lähetetty sähköpostiviesti on virallinen asiakirja. Yhdessä sähköpostiviestissä saa olla vain yksi hakemus. Sähköposti tulee nimetä seuraavasti: **Hakijaorganisaation nimi, hankkeen nimi, erityisavustushakemus 012015**. Sähköpostiviestissä tulee ilmoittaa sähköpostissa olevat liitetiedostot sekä yhteystiedot ja organisaation täydelliset yhteystiedot.
- Mikäli toimitettu hakemus on puutteellinen, rahasto pyytää tarvittaessa hakijaa täydentämään hakemustaan. Täydennyspyynnössä ilmoitetaan miltä osin hakemusta on täydennettävä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää sekä toimittaa rahastolle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Jo toimitettuja asiakirjoja ei kuitenkaan voida korvata uusilla.
- Täydennykset tulee toimittaa rahastoon sähköisesti 20.1.2015 mennessä, jotta ne voidaan huomioida hakemusten käsittelyssä. Täydennykset tulee nimetä seuraavasti: Täydennys, hakijaorganisaation nimi, hankkeen nimi, erityisavustushakemus 012015.
- Avustuspäätökset tehdään rahaston hallituksen kokouksessa helmi-maaliskuussa 2015.
- Vuoden 2015 toinen hakukierros avataan helmi-maaliskuussa 2015 ja haku-aika päättyy 31.5.2015.
- Myönnetty avustus maksetaan pääsääntöisesti toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun avustuksen käytöstä on esitetty Palosuojelurahastolle hyväksyttävä selvitys. Maksatusta haetaan Palosuojelurahaston internetsivuilta löytyvällä **erityisavustusten tilityslomakkeella**. Avustuspäätöksen päätösehdossa ja tilityslomakkeella kerrotaan mitä liitteitä tilitykseen vaaditaan. Myös tilityslomake liitteineen lähetetään rahastoon sähköisesti ja sähköposti tulee nimetä seuraavasti: X. tilitys (tilityksen järjestysnumero), päätöksen diaarinumero (SMDno/201x/xxx), hakijaorganisaation nimi, hankkeen nimi.

- Erityisavustusten hakemisessa, myöntämisessä ja maksamisessa sovelletaan muilta osin Palosuojelurahaston ohjetta avustuksen hakemisesta Palosuojelurahastosta SM-2008-1180/Tu-394. Lisäksi rahaston internetsivuilta www.psr.fi/erityisavustukset löytyy tarkentava ohje erityisavustusten hyväksyttävistä ja ei-hyväksyttävistä kustannuksista.
- Tiedusteluihin vastaa pääsihteeri **Hanna Paakkolanvaara**, puh. 0295 488 460, sähköposti: hanna.paakkolanvaara@intermin.fi.

Helsingissä 10.9.2014

Palosuojelurahaston hallitus